

Przewodnik SLIC

Europejska kampania inspekcyjna i informacyjna

"Ręczne przemieszczanie ciężarów w Europie 2007

w dziedzinach transportu i opieki"

Niniejszy dokument jest przeznaczony dla Krajowych Inspektoratów Pracy (NLI):

- Przedstawiciele w grupie roboczej SLIC ds. ręcznego przenoszenia ciężarów, w celu:
  - o wypełniania swojej funkcji jako osób kluczowych na poziomie krajowym, odpowiedzialnych przed grupą roboczą SLIC.

- Zarząd / twórcy strategii, w celu:
  - o zintegrowania tego projektu z krajową strategią inspekcji na rok 2007,
  - o umożliwienia trenerom inspektorów uczestnictwa w europejskim kursie szkolenia trenerów, zgodnie z opisem w niniejszym dokumencie,
  - o zarezerwowania czasu w celu umożliwienia inspektorom odbycia szkolenia w zakresie tego projektu na poziomie krajowym prowadzonego przez trenerów wymienionych w punkcie 3,
  - o zarezerwowania środków inspekcyjnych na przeprowadzenie projektu inspekcji w drugiej połowie 2007 r.

- Lider/liderzy projektu, w celu:
  - o ustanowienia i przeprowadzenia kampanii inspekcyjnej i informacyjnej w zakresie ręcznego przemieszczania ciężarów dla swoich inspektorów na poziomie krajowym.

- Trenerzy inspektorów, w celu:
  - o zaznajomienia się z programem szkolenia trenerów SLIC w zakresie ręcznego przemieszczania ciężarów oraz w celu przygotowania się do tych szkoleń,
  - o przygotowania szkoleń dla inspektorów na poziomie krajowym po zakończeniu szkolenia dla trenerów.

Rozdział 1: Cele, organizacja, zadania i harmonogram

1.1 Cele i organizacja

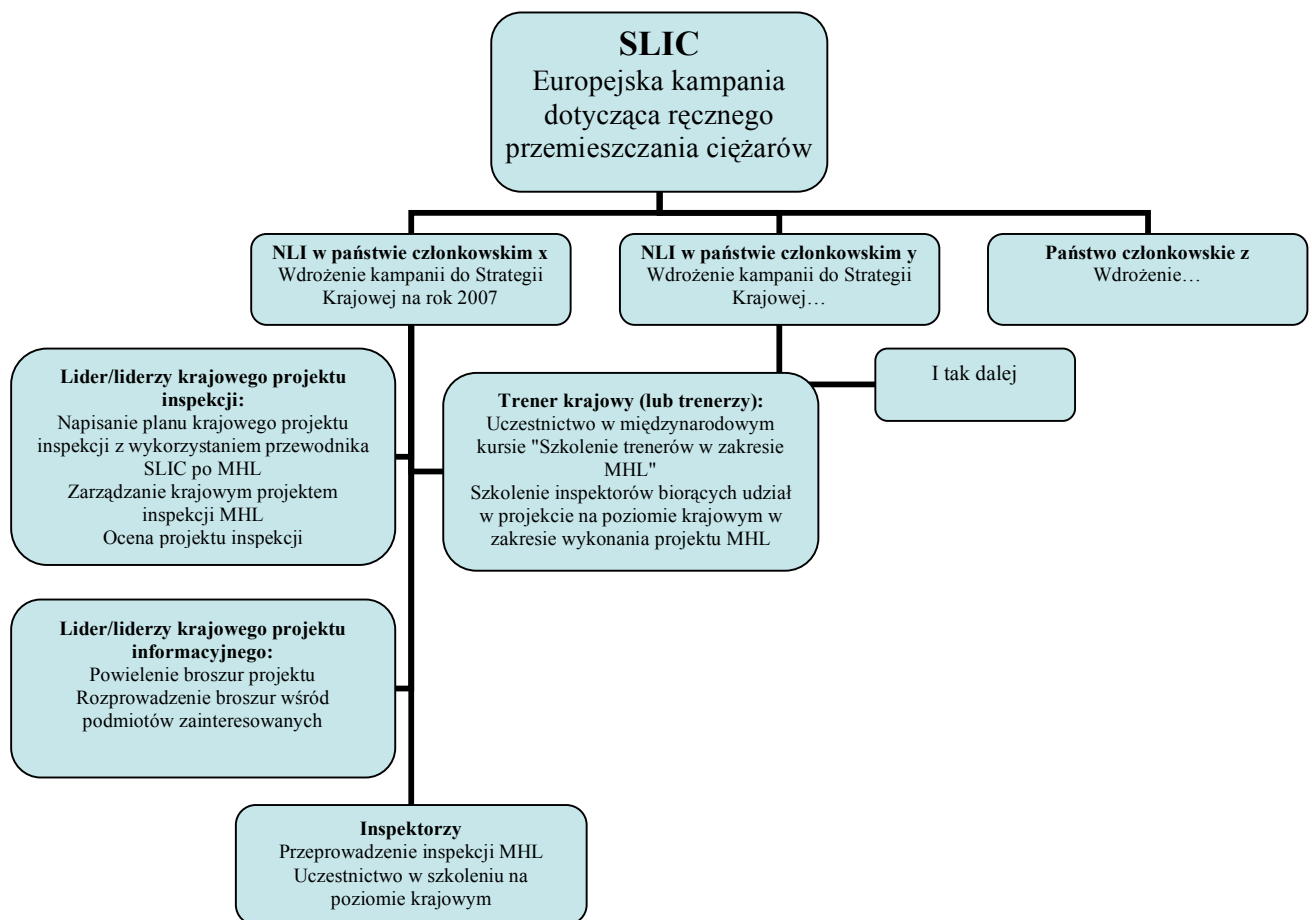
Zakres: Niniejszy dokument stanowi wytyczne dotyczące ustanawiania krajowej kampanii inspekcyjnej i informacyjnej w zakresie ręcznego przemieszczania ciężarów w sektorze transportu oraz w sektorze opieki zdrowotnej. Ta kampania, zainicjowana na poziomie europejskim, ma zostać przeprowadzana od marca 2007 r. do końca listopada 2007 r.

Uczestnicy: Wszystkie Inspektoraty Pracy z państw członkowskich UE / państw EFTA.

Cele projektu:

- zwiększenie stopnia zgodności w UE z Dyrektywą UE 90/269/EWG "Ręczne przemieszczanie ciężarów", w celu zmniejszenia zaburzeń układu mięśniowo-szkieletowego;
- usprawnienie metod inspekcji i informowania w krajowych inspektoratach pracy poprzez wyciąganie wniosków z istniejących metod;
- lepsze zharmonizowanie na terenie UE egzekwowania przepisów w zakresie ręcznego przemieszczenia ciężarów.

Organizacja projektu i zadania dla krajowych inspektoratów pracy:

1.1 Harmonogram: Kiedy, co i kto

Kiedy	Co	Kto
Wiosna 2007 r.	Rozpoczęcie kampanii informacyjnej na poziomie krajowym	Zarząd NLI
ok. kwietnia	Drukowanie broszur (ogólnej, dla sektora transportu oraz dla sektora opieki; broszury dostarcza holenderski zarząd projektu SLIC) i udostępnienie informacji o projekcie w formie elektronicznej	Krajowy lider projektu / Przedstawiciel krajowy w grupie roboczej SLIC
ok. kwietnia	Komunikat w prasie (dostarczony przez zarząd projektu SLIC)	Zarząd NLI
	Przygotowanie projektu inspekcji "Ręczne przemieszczanie ciężarów"	Lider/liderzy krajowego projektu inspekcji "Ręczne przemieszczanie ciężarów"
ok. maja/czerwca	Uczestnictwo w dwudniowym programie szkolenia trenerów o Ręcznym przemieszczaniu ciężarów	Trenerzy inspektorów z NLI
ok. czerwca/lipca	Szkolenie inspektorów w zakresie projektu "Ręczne przemieszczanie ciężarów"	Trenerzy inspektorów prowadzą szkolenia Inspektorzy uczestniczą w szkoleniach
Lato 2007 r.	Rozpoczęcie projektu inspekcji na poziomie krajowym	Zarząd NLI / Lider projektu inspekcji
Koniec lipca 2007 r. - koniec listopada 2007 r.	Inspekcje w sektorach transportu i opieki w zakresie ręcznego przemieszczania ciężarów (z pomocą niniejszych wytycznych: "Ręczne przemieszczanie ciężarów", przedstawionych w rozdziale 3.3 lub z wykorzystaniem krajowych metod inspekcji i oceny).	Inspektorzy NLI
	Gromadzenie informacji o najlepszych praktykach w formie dokumentacji fotograficznej i opisu.	Inspektorzy NLI
Październik	Europejski Tydzień bezpieczeństwa obciążenia fizycznego	Agencja BHP
Koniec listopada 2007 r.	Koniec kampanii! Rozpoczęcie wypełniania dokumentów ewaluacyjnych	Lider/liderzy projektu w kampanii/ Przedstawiciel NLI w grupie roboczej SLIC
Grudzień 2007 r.	Wypełnianie i wysyłanie dokumentów ewaluacyjnych do zarządu projektu w grupie roboczej SLIC ds. MHL	Przedstawiciel NLI w grupie roboczej SLIC
Czerwiec 2008 r.	Gotowy raport ewaluacyjny; oficjalne zakończenie projektu	Holenderski zarząd projektu w grupie roboczej SLIC ds. MHL

Rozdział 2: Ustanowienie krajowego projektu inspekcji w zakresie Ręcznego przemieszczania ciężarów

---

2.1 Oczekiwania jakościowe i ilościowe w projekcie inspekcji

Grupa robocza SLIC ustaliła następujące oczekiwania jakościowe i ilościowe na potrzeby projektu inspekcji w zakresie ręcznego przemieszczania ciężarów w sektorach transportu i opieki (które należy traktować jako wytyczne):

Projekt inspekcji

- 80% państw SLIC wdroży projekt inspekcji w zakresie ręcznego przemieszczania ciężarów do 2007 r. (23 państwa).
- 50% kontrolowanych sytuacji zakończy się interwencją (porada, ostrzeżenie, przerwanie pracy, grzywna, postępowanie sądowe) w zakresie ręcznego przemieszczania ciężarów.
- W projekcie inspekcji weźmie udział 25% inspektorów w każdym państwie członkowskim.
- Każdy inspektor uczestniczący w projekcie weźmie udział w europejskim szkoleniu w zakresie ręcznego przemieszczania ciężarów lub musi spełnić minimalne wymagania szkoleniowe dla tego projektu
- Aby osiągnąć znaczący wpływ na sektor transportu, każde państwo uczestniczące w projekcie skontroluje co najmniej 100 firm w tym sektorze, a jeśli liczba takich firm jest niższa, to skontroluje jak najwięcej z nich
- Aby osiągnąć znaczący wpływ na sektor opieki, każde państwo uczestniczące w projekcie skontroluje co najmniej 100 instytucji w tym sektorze lub jak najwięcej z nich

Metoda inspekcji

- Należy zapewnić możliwość wdrożenia Dyrektywy UE o ręcznym przemieszczaniu ciężarów w sposób jednolity i przejrzysty we wszystkich państwach członkowskich.

2.2 Kampania ukierunkowana na sektory transportu i opieki

Chociaż głównym celem tej kampanii jest ogólne dążenie do uzyskania lepszej zgodności z dyrektywą UE w każdym sektorze, to SLIC zdecydował skoncentrować niniejszą kampanię przede wszystkim na sektorze z założenia międzynarodowym oraz na sektorze użyteczności społecznej. Sektory, które mają być skontrolowane w tej kampanii to transport i opieka. Oba te sektory zostały określone jako docelowe sektory kampanii, ponieważ w większości państw członkowskich UE stwierdza się w tych sektorach znaczące dolegliwości spowodowane ręcznym przemieszczaniem lub dolegliwości takie są wysoce prawdopodobne.

Sektor transportowy został wybrany także ze względu na szerokie, międzynarodowe problemy z przemieszczaniem ręcznym, z myślą o zapewnieniu pracownikom w różnych krajach wyrównanych szans i takiego samego poziomu ochrony. Stąd w ramach sektora transportu kilka głównych obszarów zostało określonych jako centralne obszary inspekcji:

- o Porty lotnicze: ręczne przemieszczanie bagaży (szczególnie bagaży pasażerów)
- o Porty: ręczny przeładunek statków
- o Inne działania związane z załadunkiem, rozładunkiem i przeładunkiem towarów i bagażu.

Aby osiągnąć znaczący wpływ na sektor transportu, każde państwo uczestniczące w projekcie musi skontrolować co najmniej 100 firm w tym sektorze, a jeśli liczba takich firm jest niższa, to skontrolować jak najwięcej z nich.

Sektor opieki został wybrany także ze względu na szerokie konsekwencje społeczne problemów z przemieszczaniem ręcznym w tym sektorze. Główne obszary inspekcji w tym sektorze to:

- o Działania związane z przemieszczaniem osób i z niesieniem im pomocy - pielęgniarze (pielęgniarki) / opiekunowie (opiekunki), inni pracownicy (mycie, transportowanie i inne działania związane z opieką)

- o Działania związane z przemieszczaniem ciężarów w działalności "usługowej" w sektorze opieki, np. przy konserwacji, sprzątanii, wyżywieniu, przewozie, praniu itp.

Aby osiągnąć znaczący wpływ na sektor opieki, każde państwo uczestniczące w projekcie skontroluje co najmniej 100 instytucji w tym sektorze lub jak najwięcej z nich. Inspekcjami można objąć wszelkie instytucje, jak szpitale, domy spokojnej starości, placówki dla osób upośledzonych umysłowo i/lub fizycznie. Z projektu wyłączone są karetki pogotowia i inne usługi pomocy w nagłych wypadkach.

W *Załączniku 1* zamieszczono studium sektorów transportu i opieki. Zawiera ono opis stanu faktycznego i przedstawia możliwe problemy przy ręcznym przemieszczaniu ciężarów, z podziałem na podsektory i funkcje. Opisano także sposób rozwiązania przedstawionych problemów.

Istotne dla oceny projektu jest to, by zapewnić we własnym projekcie inspekcji, że wyniki inspekcji w sektorze transportu będą osądzone niezależnie od wyników inspekcji w sektorze opieki. Należy także rozróżnić kontrolowane elementy. Zaleca się, aby przy tworzeniu projektu inspekcji ograniczyć do minimum liczbę elementów poddawanych ocenie, zamieszczanych w formularzach ewaluacyjnych.

2.3 Wytyczne dotyczące metod oceny ręcznego przemieszczania ciężarów

Grupa robocza SLIC wypracowała wytyczne ze szczególnym odniesieniem do *Dyrektywy Rady z dnia 29 maja 1990 r. w sprawie minimalnych wymagań dotyczących ochrony zdrowia i bezpieczeństwa podczas ręcznego przemieszczania ciężarów w przypadku możliwości wystąpienia zagrożenia, zwłaszcza urazów kręgosłupa u pracowników (czwarta szczegółowa dyrektywa w rozumieniu art. 16 ust. 1 dyrektywy 89/391/EWG) (90/269/EWG)*.

Wytyczne te są w szczególności przeznaczone dla Krajowych Inspektoratów Pracy nie posiadających własnych metod oceny przy kontrolowaniu ręcznego przemieszczania ciężarów oraz dla tych Inspektoratów, które nie są usatysfakcjonowane własnymi metodami oceny ręcznego przemieszczania ciężarów. Wykorzystanie tych wytycznych jest zalecane, ale nie obowiązkowe. Jedyne ograniczenie polega na tym, że inne metody oceny powinny bazować na takim samym, wieloczynnikowym podejściu do ręcznego przemieszczania ciężarów, co oznacza, że metoda powinna uwzględniać wszystkie czynniki wpływające na sytuację ręcznego przemieszczania ciężarów (a więc nie tylko uwzględniać wagę), zgodnie z ujęciem tematu w Dyrektywie Rady UE 90/269.

Jeśli jest to możliwe technicznie, to "Wytyczne dotyczące metod oceny ręcznego przemieszczania ciężarów" mogą zostać zamieszczone na witrynie internetowej danego NLI z odniesieniem do niniejszego projektu, w celu zapewnienia przejrzystości metod naszych inspekcji dla zainteresowanych podmiotów, a także dla ich własnego użytku.

Wytyczne mają na celu w szczególności wsparcie wszystkich pracowników w zakresie wypełniania wymagań Dyrektywy Rady oraz wsparcie Krajowych Inspektoratów Pracy we wdrażaniu do praktyki inspekcyjnej Dyrektywy o ręcznym przemieszczaniu ciężarów. Dzięki tym wytycznym inspektorzy mogą określić i ocenić ryzyko ręcznego przemieszczania ciężarów. Wytyczne pozwalają także innym pracownikom uniknąć niebezpiecznych sytuacji związanych z ciężarami w pracy lub przynajmniej ograniczyć te zagrożenia poprzez podejmowanie odpowiednich środków technologicznych lub organizacyjnych. Metody opisane w wytycznych mogą być stosowane bez żadnego szczególnego szkolenia z zakresu ergonomii. Nakład czasu został zmniejszony w jak największym stopniu. Niniejsze wytyczne zawierają sprawdzone i przetestowane metody na dwóch poziomach charakteryzujących się różnym nakładem czasu i różną jakością wyników. Trzeci poziom rozwiązywania problemów szczególnych został zamieszczony dla celów informacyjnych. Na tym poziomie można stosować instrumenty specyficzne dla sektora na poziomie krajowym. Wytyczne zostały zamieszczone w *załączniku 2*.

2.4 Kontrolowanie ręcznego przemieszczania ciężarów i egzekwowanie przepisów

Na wszystkich obszarach inspekcji głównymi punktami inspekcji powinny być:

1. Czy firma / instytucja przeprowadziła ocenę ryzyka ręcznego przemieszczania ciężarów?
2. Czy podjęto kroki i opracowano rozwiązania mające na celu zapobieżenie największym zagrożeniom (zagrożenia należy ocenić/wskazać co najmniej na poziomie globalnym z wykorzystaniem metody oceny inspekcyjnej takiej, jak wytyczne SLIC dotyczące oceny)

Odnosząc się do ogólnych zaleceń grupy roboczej SLIC, konstrukcja kampanii z lat 2003-2004 miała polegać na egzekwowaniu dwóch elementów inspekcji (ustne lub pisemne ostrzeżenie, żądanie na piśmie, przerwanie pracy, grzywna i postępowanie sądowe).

Proponowanym sposobem egzekucji w przypadku naruszenia przepisów jest rozpoczęcie interwencji od ostrzeżenia na piśmie lub od wezwania do podporządkowania się przepisom. Jeśli podczas wizyty kontrolnej stwierdzi się, że naruszenie ciągle ma miejsce, można zastosować bardziej surowy instrument (zależnie od krajowej strategii inspekcyjnej).

Rozdział 3: Organizowanie kampanii informacyjnej

3.1 Oczekiwania jakościowe w odniesieniu do kampanii informacyjnej

Grupa robocza SLIC ds. ręcznego przemieszczania ciężarów uzgodniła następujące oczekiwania jakościowe w odniesieniu do kampanii informacyjnej.

- W każdym kraju, w którym przeprowadza się projekt inspekcji MHL, należy na poziomie krajowym poinformować partnerów społecznych i inne istotne zainteresowane podmioty (określane przez sam NLI) o rozpoczęciu projektu MHL 2007.
- Należy podnieść świadomość zagrożeń i środków zapobiegawczych związanych z ręcznym przemieszczaniem ciężarów wśród pracowników, robotników fizycznych i innych zaangażowanych osób.
- Zmiana kulturowa w podejściu do zagrożeń związanych z ręcznym przemieszczaniem ciężarów; promowanie rozwiązywania problemów u źródła zamiast reagowania na sposób, w jaki ludzie pracują, z uwzględnieniem strategii higienicznej.

3.2 Plan informowania, broszury i informacje prasowe

Na witrynie <http://www.handlingloads.eu>, w części poświęconej kampanii informacyjnej zamieszczono informacje o tym jak, kiedy i jakie produkty informacyjne mogą być stosowane, aby zapewnić sukces części informacyjnej przed i w trakcie programu inspekcji.

3.3 Harmonizacja z Tygodniem Bezpieczeństwa

Logo, styl i układ kampanii SLIC "Ręczne przemieszczanie ciężarów" są w największym możliwym stopniu zharmonizowane z działaniami i produktami kampanii "Tydzień Bezpieczeństwa" Europejskiej Agencji Bezpieczeństwa i Zdrowia w Pracy w Bilbao, która to kampania odbędzie się w październiku 2007 r.

Rozdział 4: Szkolenia inspektorów

4.1 Oczekiwania jakościowe względem inspektorów biorących udział w projekcie MHL

Zostały uzgodnione następujące oczekiwania jakościowe:

- Inspektorzy BHP mają:
  - o zostać jednakowo przeszkoleni do przeprowadzania inspekcji w zakresie ręcznego przemieszczania ciężarów, z wykorzystaniem planu podstawowych szkoleń MHL, dostosowanego do dyrektywy 90/269/EWG,
  - o być świadomi zagrożeń związanych z ręcznym przenoszeniem ciężarów,
  - o potrafić w ramach inspekcji stosować (lub jeśli tak zostało uzgodnione na poziomie krajowym - przeprowadzać) ocenę ryzyka ręcznego przemieszczania ciężarów
- Inspektorzy, którzy wezmą udział w projekcie MHL 2007 mają potrafić ocenić proces oceny ryzyka w zakresie ręcznego przemieszczania ciężarów.

4.2 Program szkolenia trenerów w zakresie ręcznego przemieszczania ciężarów

SLIC umożliwi wszystkim Krajowym Inspektoratom Pracy właściwe szkolenie swoich inspektorów w kontrolowaniu sytuacji związanych z ręcznym przemieszczaniem ciężarów. W celu przeszkolenia trenera (lub trenerów) inspektorów wyznaczonego przez NLI zostanie przeprowadzony dwudniowy europejski program szkoleniowy "Szkolenie trenerów w zakresie ręcznego przemieszczania ciężarów". Daje to NLI możliwość wysłania przedstawicieli spośród swoich trenerów na dwudniowy kurs inspekcji w zakresie ręcznego przemieszczania ciężarów. Trenerzy ci mogą następnie w swoich placówkach, w zharmonizowany sposób szkolić inspektorów biorących udział w projekcie w zakresie ręcznego przemieszczania ciężarów, korzystając przy tym z materiałów UE/SLIC. Za organizację szkoleń inspektorów krajowych odpowiada sam Krajowy Inspektorat Pracy. ***Inspektorzy muszą zostać przeszkoleni przed rozpoczęciem właściwych inspekcji.***

Program szkolenia trenerów będzie realizowany od maja do lipca 2007 r.

Dalsze informacje o programie szkolenia trenerów w zakresie ręcznego przemieszczania ciężarów zostaną udostępnione i rozprowadzone wiosną 2007 r. lub wcześniej, o ile będzie to możliwe. Należy zarezerwować trenerom czas na dwudniowe szkolenie + na podróż w miesiącach maj-lipiec. Koszty podróży i pobytu ponoszą Krajowe Inspektoraty Pracy. Koszty opracowania i przeprowadzenia programu szkoleń zostaną pokryte przez grupę roboczą SLIC.

Rozdział 5: Ocena kampanii

5.1 Cele oceny

Po zakończeniu kampanii inspekcyjnej i informacyjnej pod koniec listopada 2007 r., projekt zostanie poddany ocenie. Ocena ta obejmie część inspekcyjną, część informacyjną oraz część szkoleniową

Celem oceny jest:

- stwierdzenie, w jakim stopniu spełniono wyrażone tu oczekiwania jakościowe i ilościowe,
- zbadanie najlepszych praktyk w sytuacjach ręcznego przemieszczania ciężarów w sektorach transportu i opieki,
- zbadanie, czego można było się nauczyć na podstawie projektu.

Załączniki

Załącznik 1: Studium

Załącznik 2: Wytyczne dotyczące oceny ryzyka ręcznego przemieszczania ciężarów

Załącznik 3: Harmonogram dystrybucji produktów informacyjnych

Załącznik 4: Broszury "Ręczne przemieszczanie ciężarów": (ogólna, dla sektora opieki oraz dla sektora transportu)

Załącznik 5: Dokumenty ewaluacyjne kampanii inspekcyjnej i informacyjnej

(Część 1: inspekcja, Część 2: informowanie oraz część 3: szkolenie inspektorów)